

Studna individuálního zásobování vodou

Metodické sdělení odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj k výkladu pojmu „studna individuálního zásobování vodou“ a vztahu tohoto pojmu k souvisejícím pojmům vodního zákona a jeho prováděcích předpisů.

Pojem „studna individuálního zásobování vodou“ je použit v § 96b odst. 1 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v § 24a odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.

V § 127 odst. 7 vodního zákona je použit pojem „**individuální zásobování domácností pitnou vodou**“. K tomuto pojmu podalo Ministerstvo zemědělství Výklad č. 74 k vodnímu zákonu a souvisejícím právním předpisům, čj. MZe-2755/2007-16300.

Toto metodické sdělení řeší, zda jsou výše uvedené pojmy totožné, či zda je třeba na ně nahlížet odlišně. Od výkladu uvedených pojmů se odvíjí stanovení okruhu případů, k nimž se nevydává závazné stanovisko úřadu územního plánování podle § 96b odst. 1 stavebního zákona a o nichž vede řízení vodoprávní úřad.

Obsah tohoto metodického sdělení byl opakovaně konzultován a dohodnut s Ministerstvem zemědělství, které je ústředním orgánem státní správy pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod.

V prvé řadě je třeba se zabývat odlišností obou pojmů z hlediska použitých výrazů. Pojem „studna individuálního zásobování vodou“ je oproti pojmu „individuální zásobování domácností pitnou vodou“ bohatší o slovo „studna“, a naopak v něm chybí slova „domácností“ a „pitnou“. Je tedy důvodné se ptát, zda tyto odlišnosti zakládají rozdílnost obsahu obou pojmů, nebo nikoliv.

Slovo „studna“ vyčleňuje z „individuálního zásobování vodou“ ty případy, u nichž je zdrojem studna. Zásadní otázkou je však použití výrazu „domácnost“ v pojmu „individuální zásobování domácností pitnou vodou“. Ministerstvo zemědělství ve svém výkladu odkazuje na definici domácnosti, která byla obsažena v občanském zákoníku z roku 1964¹ a uvádí, že v současném právním řádu není pojem „domácnost“ definován. Ke stejnému závěru dospělo i Ministerstvo pro místní rozvoj. Současný občanský zákoník² používá pojmy „domácnost“, „společná domácnost“ a „rodinná domácnost“, které však nedefinuje. Rovněž vodní zákon³, zákon o vodovodech a kanalizacích⁴ a řada dalších předpisů používají pojem „domácnost“. Z hlediska porozumění tomuto pojmu, který můžeme považovat za pojem z přirozeného jazyka, je významná formulace zákona o daních z příjmů, který ve stejném smyslu hojně používá sousloví „společně hospodařící domácnost“⁵. Vyhláška č. 183/2018 Sb. opakovaně používá formulaci „potřeby jednotlivých osob (domácností“.

¹ § 115 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník: „Domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.“

² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

³ § 38 odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁴ § 20 odst. 6 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Na základě kontextu užití pojmu „domácnost“ v uvedených právních předpisech i na základě jeho významu v přirozeném jazyce lze potvrdit jeho vymezení uvedené Ministerstvem zemědělství v citovaném výkladu:

„Pojem domácnost je ve vodním zákoně i ve vyhlášce č. 183/2018 Sb. chápán jako fyzická osoba nebo společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhradují náklady na své potřeby tak, jak jej dříve definoval občanský zákoník z roku 1964 (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů) ve svém ustanovení § 115.“

Jestliže se tedy pojem „individuální zásobování domácností pitnou vodou“ podle výkladu Ministerstva zemědělství vztahuje na domácnosti, je třeba se ptát, zda pojem stavebního zákona „studny individuálního zásobování vodou“ bude zahrnovat také pouze domácnosti, nebo nikoliv. Je proto třeba určit, zda se „individuální zásobování“ může týkat také jiných subjektů, nebo jen domácností. Z tohoto hlediska považujeme za zřejmé, že zatímco pojem „individuální zásobování domácností pitnou vodou“ zahrnuje pouze domácnosti, bez ohledu na zdroj, z něhož jsou zásobovány, pojem „studna individuálního zásobování vodou“ se vztahuje na všechny subjekty individuálně zásobované ze studní, bez ohledu na jejich druh. Další rozdíl obou pojmů je dán tím, že „individuální zásobování domácností“ je charakterizováno jako zásobování pitnou vodou, kdežto u „studny individuálního zásobování vodou“ toto omezení chybí. Z hlediska stavebního zákona může proto být studnou individuálního zásobování také studna, která není zdrojem pitné vody, používaná např. pro závlahu.

Z tohoto pohledu je významné také ustanovení § 55a odst. 1 vodního zákona, které zní: *„Při povolování záměru vodních děl, jejich změn, změn jejich užívání a jejich odstranění musí být součástí žádosti podle zvláštního zákona stanovisko správce povodí. To neplatí v případě studní individuálního zásobování vodou a čistíren odpadních vod do 50 ekvivalentních obyvatel pro potřeby jednotlivých osob (domácností).“*

Zákon v tomto ustanovení rozlišuje mezi „studněmi individuálního zásobování vodou“ na jedné straně a „potřebami jednotlivých osob (domácností)“ na straně druhé. Kdyby se individuální zásobování vodou týkalo pouze domácností, nebylo by třeba tyto aspekty rozlišovat.

Na základě těchto úvah lze učinit dílčí závěr, že pojmy „studna individuálního zásobování vodou“ a „individuální zásobování domácností pitnou vodou“ nejsou obsahově totožné. Z toho dále vyplývá, že citovaný výklad Ministerstva zemědělství se vztahuje a zůstává platný pro pojem „individuální zásobování domácností pitnou vodou“, kdežto pojem „studna individuálního zásobování vodou“ vyžaduje samostatný výklad.

Stavební zákon v § 96b odst. 1 požaduje, aby k rozhodnutí nebo jinému úkonu, jehož předmětem je záměr, který v podstatném rozsahu vyžaduje územní koordinaci⁶, bylo vydáno závazné stanovisko úřadu územního plánování z hlediska souladu s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování. Z této povinnosti jsou pod písmeny a) až h) tohoto ustanovení vyňaty ty záměry, které takovou územní koordinaci nevyžadují. Jedná se vesměs o záměry s malými nebo zanedbatelnými územními dopady.

Z hlediska porozumění pojmu „studna individuálního zásobování vodou“, uvedenému pod písmenem e) tohoto ustanovení, je podstatné, že v bodu 3.4 české technické normy ČSN 75 5115, Jímání podzemní vody, je definován pojem „individuální zásobování vodou“ jako *„zásobování pitnou vodou malého a od jiných systémů trvalé dodávky pitné vody izolovaného okruhu spotřebitelů zpravidla z jediného lokálního zdroje, jímž obvykle bývá studna“*.

⁶ § 18 odst. 2 a 3 stavebního zákona

Na základě uvedených skutečností lze proto uzavřít, že **pro potřeby stavebního zákona je „studna individuálního zásobování vodou“ studna určená pro zásobování jednotlivých fyzických osob, jednotlivých domácností nebo jejich malých skupin, zásobování z jednotlivých odběrů pro podnikatelskou činnost nebo zásobování jednotlivé právnické osoby, pokud není zajišťováno vodovodem pro veřejnou potřebu nebo s ním provozně spojeno.**

K těmto záměrům se závazné stanovisko podle § 96b odst. 1 stavebního zákona nevydává a soulad s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování zkoumá stavební úřad příslušný k umístění a povolení tohoto záměru, a to postupem podle § 90 odst. 2 stavebního zákona.

Metodické sdělení bylo zveřejněno 22. 3. 2022.